

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

الهی عزرائیل

۰۴ اگست ۲۰۱۳

په محاکمو کې فساد او شفافیت

گرانو لوستونکو ددغه پوښالي نظام دراتلو سره فساد هم رامنځ ته شو ځکه چې کله طالبانو حکومت له منځه تلو نو دشمالی ټلوالی سره امریکایانو دپالوګ کړی وو هغه هم دپیسو په مقابل کې اودوی ته یې یو ډیری پیسې ورکړي وې نو دنظام راتل دپیسو په راکړه ورکړه باندې جوړشو رئیس جمهور هم له ایران څخه په تورو پلاستیکونو کې پیسې اخستي اوله امریکا څخه اخستل خو..... نوکه دغه راکړه ورکړه په محاکمو کې ترسره شي نو څه خبره دی ؟ ځکه چې اساس په همدې جوړ شوی دی زه د رپوټ اومحاکمو کړنو باندې یو ځلانده نظر اچوم چې څوک سلامت څوک ملامت دی هغه داچې:

دملګرو ملتونو دشفافیت ادارې یو راپوټ خپور کړ چې دافغانستان په قضایې ارګان کې پنځه شپيته فیصده ادارې فساد موجود دی داپه دې مانادې چې دمحاکمو فیصلي قانونیت ترسؤال لاندي راغی ددغه رپوټ په سبا داستیناف محاکمو عمومي رئیس دملګرو ملتونودغه رپوټ رد کړ اوپه ردکې وویل چې زه له تصمیم نیولو څخه وروسته متهمینو ته قسم ورکوم چې زما په نوم اویاد قاصي په نوم خو به چا پیسې نوي اخستي اویا خو به مو چاته پیسې نوي ورکړي پس له هغې تصمیم ورته ابلاغه وم له دې زیات شفافیت چیرې وي ؟ دغه دعمومي رئیس حقیق خبرې وي چې ادعا یې ورسره رد کړه اودستري محکمي دادارې امر هم دغه توروته ردکړ لاود ملګرو ملتونو د ادارې دمحاکمي غوښتونکي شو .

خو زه عمومي رئیس ته وایم چې ښاغلیه! مولانا صیب اومجاهد صیب دې تا خبره په دواړو لیمو منم سمه دي خودومره درته وایم چې دپته مجاهدینو رهبران او ،استادانو، پرفیسرانو اوپه خالصه توګه داسلام ټیکرانو په اسلامي مرکز کعبه کې په قسم باندې پښې کینودلی شي نو یو بندي(محبوس) چې هغه هم په غله ، مخدره موادو ، اختطاف، سرقت اویا.... نوروجرايمو کې نیول شوی وي هغه ته قسم کول کومه مانا لري ؟ ای قاضي صیب ددین فرېنتي کله دې خپل کوم قاضي ته قسم ورکړی چې ای قاضي صیب په دغه موضوع کې خوبه دې پیسې نوي خورلي ؟ له قاضیانو به تیرشو دپته معاون چې په فرعون شهرت لري له پیسو پرته چاته یوکال حبس کم کړی ؟ دسحر گل قصي کې ولي برات ورکړ چې دستري محکمي هم په کې لاس درلوده ځکه چې ستري محکمي په هدایت متهمینو ته چې سحرگل یې وهلي ټکولي وه برات ورکړ - دوه میاشتي دمخه دی حقیق یو شتمن دوست په فریب کاری کې نیول شوی وو اودمحصلینو پیسې خورلي وي فریب یې ورسره کړی وو هغه محصلین ورباندې عارض شوي وو ابتداییه محکمي یو کال شپږ میاشتي حبس ورکړ له محکمي وړاندې دڅارنوالانو سره ددیالوګ په پایله کې ځان له څارنوالي څخه خلاص کړی وو چې داستیناف محکمي ته نه حاضریدو اوپه غیاب کې ورباندې فیصله وشوه په دوه کاله او شپږ

مياشتي حبس محكوم شو او د مربوطه څارنوالی له خوا ونيول شو اوله نيولو وروسته حقيق پري خبر شو چې په ستره محكمه كې عمومي رئيس حقيق چې داسلام خبري كوي واسطه شوي اودوسيه يې نقص كړه او بيرته داستينايف محكمي له خوا خوشی شو ديو غريب دوسيه خو نه دی نقص شوی اودغه نقص كې هم دی حقيق ډير رول وو اوحقيق صيب ته يې واسطه وي نو اوس راته ووايي چې ملگري ملتونو رپوټ حق دي او كه محاكم ؟

داستينايف محكمي دحقوق عامه ديوان رئيس صفي الله ولي له محكمي څخه تبديل شو ؟ ځكه چې په يوه موضوع كې اغه دغه كړي وو او جيني ته ست او عمومي رئيس يې نوو خبر كړی په هغه موضوع كې څوك واسطه وو ؟ چې ته پري خفه وي ؟ چې زما له رياست پرته دغه جلسه ولي ونيول شوه تاسره يې هم چل كړی وو ای حقيق صيب ! په بهرني نړی كې هر سړی نشي قاضي كيدای تر هغه پوري چې پنځه كاله وكالت وكړي بيا كولی شي چې په ابتداييه محكمه كې قاضي اوبارئيس شي اولس كاله وكالت وروسته كولی شي چې داستينايف محكمي كې قاضي اوبارئيس شي هغه هم دامتحان په اساس ځكه چې وكيل دهرډول چلونو باندي پوهه وی هغه بيا څوك نشي عولولی دلته خو هر سړی قاضي دی يوازي شناخت ته اړتيا ده .

بناغليو لوستونكو! دستري محكمي كې دننه يو ارگان وجود لري چې دحفظ اومراقبت په نوم ياديږي چې ددوی دننه دادی چې رشوت خواره قاضيان، كميشن كاران اووكيلان ونيسي چې په دغه ارگان كې مختلف كسان جذب شوي دي اوهغه قاضيان چې ډير رشوت خورلو كې نوم لري ددغه ارگان غړيتوب لري اوڅوك چې نيول شوي دي دغو كسانو ته يې حق نه دی وركړی نو په مقابل كې چل ورته جوړ كړی اونيولي دی

آيا په محاكمو كې ډير ريسانو املاء اوانشاء سمه نه دی خو دستري محكمي له خوا رئيسان ټاكل شوي دي دبيلگي په توگه يوه دوسيه دستري محكمي له خوا په دي خاطر نقص كيږي چې دقاضي دفيصلي املاء اوانشاء غلطه ده نو هماغه قاضي دستري محكمي له خوا رئيس په توگه ټاكل كيږي ديته وايي شفافيت، عدالت، اوانصاف ځكه رئيس ټاكل كيږي چې لويانو ته په هره قضيه كې حق وركوي

يو قاضي دلس افغانيو رشوت اخستو باندي مشهورو نوم يې نه اخلم دستري محكمي له خوا دفساد اداري محكمي داستينايف محكمي د رئيس په توگه وټاكل شو يوه غوره دوسيه يې لاندي باندي كړي وه چې بيا دي ستري محكمي له خوا په كور كينول شو اوس نه پوهيږم چيري قاضي دی ؟ كه فساد نه وای ولي ستري محكمي په رشوت خورلو مشهور قاضي د اداري فساد محكمي رئيس ټاكي اوچې لويانو ته حق ورنكړی بيا يې لري كړي ولي ؟ يا دابتدائييه محكمي د اولي حوزي عمومي رئيس ايا د رياست وړ دی چې دقضا په چوكی باندي ناست دی كوم علميت اوپوهه لري په څه پوهيږي ايا ديو قاضي مشخصات لري ؟ بلکل يودير بنه سړی دی اوږده بريره لري مونځ كوي اوترتولو مهم بنه سړی ځكه دی چې دسياف خپلوان دی دهماغه خپلوی له وجي رئيس ټاكل شوی دی نو ملگري ملتونه په څه ملامت دی ؟

اواوس دستري محكمي دغير قانونی سرپرست قاضي القضاات له خوا په يو لړ محاكمو كې تبديل راغی اوپه تبديل سره درشتونو مخه ډب كوي ايا په تبديلی سره د رشوتونو مخه ډب كيږي ؟ مخكي به يې په يوه محكمه كې رشوت خواره اوس په بله محكمه كې خوري علت ځي خو عادت نه .

دستري محكمي دشوراغری بناغلی كاموي دپارلمان څخه دتائيد كيدو رايي واخستي اوپه هغو رايو كې ډير كومك دظاهر قدير ډلي ورسره كړي وو اوس به دظاهر چې څه كار پيښيږي كه حق وي اوكه ناحقه مجبور دی چې ورته يې وكړی- دا يو څو بيلگي وي چې وړاندي مي كړي همدغی ډير جريانونه روان دی نو اوس تاسو قضاوت وكړی چې محاكم به حق دی اوكه شفافيت اداره؟ په داسي حال كې چې دملگرو ملتونو اداره په همدې كار پسي لگيدلي وه نو ددوی رپوټ ډير دقيق دی محاكم غلط دی رشوت خواره دی په رافت باندي هم پيسي اخلي ديو كال دكميد پنځه سوه

اوزر ډالر اخلي نرخونه يې ټاکلي دی دپته وايي اسلام اوچې څوک ډير داسلام څخه خبري کوي ډير لمانځونه کوي اوردي تسفي ورسره وی هغومره زياتي پيسي اخلي اوخپلو لور ريسانو ته بنځي اوانجونې ورولي نو اوس تاسو و وياست چې ايا دمحاکمو فيصلې کومه قانونی بڼه لري ؟